

Emneregister over indholdet i Chakoten 1946 – 2016 fordelt på 26 emner og underopdelt på den for hvert emne mest hensigtsmæssige måde.

Forord

En lille gruppe på 4 personer med interesse for militærhistorie og tinsoldater formaliserede i 1944 deres indledende sammenkomster under private former og stiftede Chakoten, foreningen af tinfigursamlere og uniformsinteresserede i Danmark. To år senere var medlemstallet steget til 13, og man fandt, at der var behov for et medlemsblad for at holde kontakten vedlige mellem medlemmer i de forskellige dele af Verden. Samtidig ønskede man at vise ansigtet i et større forum for at skabe interesse og tiltrække interesserede.

Medlemsbladet fik samme navn som foreningen, og det første nummer af ”Chakoten” så dagens lys i februar 1946 med undertitlen Medlemsblad for Foreningen af Tinfigursamlere og Uniformshistorikere i Danmark. På forsiden havde formanden, Preben Kannik, følgende bekendtgørelse (forkortet):

”Udgivelsen af et tidsskrift imødekommer et længe næret ønske og skaber desuden mulighed for at holde kontakten vedlige mellem vore medlemmer her og i udlandet. Samtidig viser vi vort ansigt udadtil, idet tidsskriftet forhåbentlig må nå videre kredse og dermed skabe interesse for vores forening.

Tinfigursamleren beskæftiger sig med uniformshistorie for at få sine figurer så korrekte som muligt. Uniformshistorikeren opmuntres derved af tinfigursamleren til seriøse studier af uniformer. Formålet er at samle alle, der interesserer sig for uniformer fra alle lande og tider eller samler på tinfigurer med korrekte uniformer. Bestyrelsen vil bestræbe sig på at støtte medlemmerne i at hjælpe og opmuntre hinanden med dette formål.

Med ønsket om at vor forening fra en beskedent begyndelse vil vokse sig stor og stærk og medvirke til, at mange upåagtede historiske minder må blive fremdraget og bevaret for eftertiden.”

Nu, omkring 400 udgivne chakoter senere, ja, Chakoten var månedsblad de første 16 år, nikker man venligt, når man læser om behovet for at holde kontakten med medlemmerne og samtidig vise vort ansigt for et større forum. I mellemtiden er det lille stencilerede blad på 4 halve foliosider fra 1946 blevet til et professionelt tidsskrift i A4-format i farver. Men det, der var gældende i 1946, gælder fortsat i dag. Tidsskriftet ”Chakoten” er stadig den vigtigste faktor, når det gælder kommunikationen med medlemskredsen og om at få kontakt med nye medlemmer og kredse, der deler vore interesser. Når man skuer tilbage i tiden og ser rækken af udkomne tidsskrifter for sig og det væld af mangeartede artikler, det er blevet til, må man sige, at det er lykkedes at vokse sig stor og stærk og medvirke til at fremdrage så mange historiske minder, som vel ingen havde fantasi til at forestille sig i 1946. Men vi kan samtidig glæde os over, at der stadig er overvældende mængder af upåagtede områder, som vi fremover fortsat vil kunne bestræbe os på at fremdrage og bevare for eftertiden.

Behovet for et emneregister

Allerede i 1951 efter 5 år, var der behov for at få et overblik over indholdet af de udkomne tidsskrifter. Der var tale om en lille 3-siders folder i samme format som de daværende tidsskrifter, som fordelte artiklernes emner og sidenumrene under følgende tre hovedoverskrifter: ”lande”, ”organisation” og ”diverse”. Der kan læses mere herom i den bibliografiske fortegnelse over tidsskriftet Chakoten (afsnit 26).

Nærværende emneregister er det 5. forsøg på at udarbejde en oversigt over tidsskriftet Chakotens indhold, men det er kun det andet, der lige som det allerførste i 1951 opdeler indholdet af tidsskrifterne under en række emneafsnit. En sådan tilgang gør emneregistret operationelt, idet man altid kan søge under de 26 emneoverskrifter og således finde frem til, hvad der i tidens løb er skrevet under det pågældende emne. De 3 hovedoverskrifter, man valgte i 1951, er i mellemtiden vokset til 26 i et forsøg på at systematisere og skabe overblik over den mangfoldighed, der siden er kommet til udtryk i tidsskriftet. Til gengæld er der ingen diverse-overskrift. For de øvrige tre oversigters vedkommende var der blot tale om en periodevis opsummering af de udkomne numre af Chakoten med en fortegnelse over det væsentlige indhold. Se i den forbindelse nedenstående kildefortegnelse.

Nu mere end 70 år senere skal der som nævnt intet mindre end 26 afsnit og omkring 165 sider i A4-format til for at rumme et register over det væld af inspirerende og utroligt forskelligartede artikler, det er blevet til i den forløbne periode. Emneregistret skulle gerne gøre det muligt hurtigt at finde tilbage til en artikel, som man gerne vil læse igen, men ikke lige kan huske hvilket år og nummer af tidsskriftet, den befandt sig i. Har man planer om at skrive en artikel, eller behov for hurtigt at finde ud af, hvad der er skrevet om et særligt emne, kan man også hurtigt orientere sig om i hvilket omfang emnet tidligere har været beskrevet. Udgivelsen af emneregistret ledsages under afsnit 25b af scannede eksemplarer af alle plancher udgivet sammen med Chakoten. Her er det muligt at finde oplysninger og farver på en lang række af især danske uniformer.

Endelig kan udgivelsen af emneregistret ses i sammenhæng med hjemmesidens offentliggørelse af alle udgaver af chakoten siden år 2000. Udover årlige opdateringer af emneregistret er det ambitionen gradvist at udvide antallet af udkomne tidsskrifter tilbage i tiden, så det bliver muligt at finde hovedparten af de artikler, emneregistret henviser til.

Systematik

De 26 afsnit er gradvist opstået i forbindelse med arbejdet med logisk at registrere de forskelligartede artikler og anmeldelser. En stor del af afsnittene er, som det vil fremgå, yderligere underopdelt på den for hvert emne mest hensigtsmæssige måde. Indeholder artikler stof, der kan henføres til flere af de 26 emneafsnit, er de som oftest registreret under flere emner. Det er en god ide at læse emneregistrets indholdsfortegnelse grundigt for at blive fortrolig med systematikken bag registreringerne. Især bør man notere sig sondringerne mellem hære, infanteri og kavaleri.

Emneregistret er udarbejdet con amore af Claus Mogensen uden assistance eller medvirken fra anden side. På den måde er det let at placere ansvaret for fejl og mangler. Har du konstruktiv kritik, forslag til rettelser og kommentarer til emneregistret, som kan indgå i fremtidige opdateringer bedes de fremsendt til Claus Mogensen på e-mailadresse: editor@eirene.dk. Langt den overvejende del af de flotte illustrationer, der indleder alle de 26 emner, er udført af Selskabets æresmedlem, Christian Würgler Hansen og velvilligt stillet til rådighed for Chakoten.

Som muligvis bekendt har Selskabet en komplet samling af alle udkomne numre. For at udarbejde dette emneregister har det været nødvendigt at gennemgå dem alle. Det har været spændende at læse om tidligere tiders problemer, som i stort omfang stadig eksisterer. Især problemet med at få medlemmer til at påtage sig opgaver i forbindelse med selskabets drift herunder deltagelse i bestyrelsesarbejde og det redaktionelle arbejde med udgivelsen af tidsskriftet Chakoten. Har du lyst til at læse overskrifterne på de mere foreningsprægede artikler fremgår de i emneafsnit 24. Der er tider, hvor det har knebet med stof til tidsskriftet, så man har genoptrykt tidligere bragte artikler, nogle indtil flere gange. Der har i perioder været ringe mødedeltagelse, til gengæld får man fornemmelsen af, at de årlige julearrangementer har været særdeles festlige med flere deltagere klædt i uniformer.

Kilder:

- 1) De aktuelle årgange af tidsskrifterne.(1946 - 2016)
- 2) En i 1951 udarbejdet separat indholdsfortegnelse for de første 5 år fra 1946 – 1950 med artiklerne fordelt efter lande, organisation og diverse.
- 3) Et register i Chakoten 1969, 1 side 26 – 29 over indholdet i 24 udgaver af tidsskriftet Chakoten omfattende 6 år fra 1963-1968.
- 4) Særnummer 5, december 1985, indholdsfortegnelse 1946 - 1985
- 5) Særnummer 1997, uden nummer, indholdsfortegnelse 1986-1996
- 6) Artikel af John Buntzen om arkiv over tidsskriftet Chakotens årgange, side 15 Chakoten, juni 1985, nr. 2.
- 7) En bibliografisk fodnote af Ivan M.C.S. Elsmark om tidsskriftet Chakoten gennem 40 år side 7-8, Chakoten, december 1985, nr. 4.